

СЕКЦІЯ 11. ЛІНГВОДИДАКТИКА ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МОВ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-263-3/35>

Кінджибала О. С.,
*асистент кафедри мов і літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ КОРЕЙСЬКОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ

Формування у майбутніх філологів корейськомовної лінгвосоціокультурної компетентності в говорінні є складним і тривалим процесом, який інтегрується з формуванням лексичних знань та навичок, знань невербальних засобів спілкування та навичок їх використання, умінь продукувати культурно марковані діалоги та монологи. На нашу думку, найбільш релевантними є методи вправління та завдань у рольовій грі. Ці методи імплементуються у систему вправ та завдань. На думку Н.В. Сем'ян, система вправ і завдань охоплює групи вправ, які реалізуються у певній послідовності й орієнтовані на формування відповідних знань, навичок та вмінь [4, с. 94].

Пропонуємо розуміти формування системи вправ як поступовий процес, спрямований на формування екстралінгвальних знань про культуру та життя корейців, з обов'язковим засвоєнням культурно маркованої лексики, а також невербальних засобів спілкування. Завдяки цьому студенти зможуть вільно використовувати культурно марковані одиниці, продукуючи монологічне та діалогічне мовлення.

Для поняття «вправа» керуємось твердженням, що це є повторення однотипної дії, основна функція якої полягає у творенні лексичної навички. Обов'язковими компонентами вправи є мета, інструкції-завдання, наповнені культурно маркованим матеріалом. Для забезпечення формування корейської лінгвосоціокультурної компетентності у говорінні, система вправ має спиратися на етапність формування умінь монологічного та діалогічного мовлення.

Існує багато досліджень, які присвячені навчанню іншомовного монологічного та діалогічного мовлення. Так, виділяють дві моделі – «зверху донизу» та «знизу вгору» [3, с. 93], які відрізняються наявністю текстового зразка-опори та вправ на формування мовленнєвих навичок. Модель «**знизу вгору**» полягає в тому, що діалогічного та монологічного мовлення починають навчати з елементів діалогу / монологу, тобто реплік та діалогічних єдностей, фраз та надфразових єдностей (для монологу), а потім студенти переходять до продукування власних діалогів та монологів. Така модель релевантна певних випадках і є основною при формуванні корейськомовної лінгвосоціокультурної компетентності в говорінні на початковому етапі (рівень А1). У межах моделі «знизу вгору» існує певна етапність у навчанні діалогічного мовлення [2, с. 96].

Модель «**зверху донизу**» полягає в тому, що навчання монологічного та діалогічного мовлення здійснюється на основі прочитаного чи прослуханого діалогу-зразка або монологу-зразка. Таку модель можна застосовувати тоді, коли студенти уже володіють достатнім словниковим запасом, уміннями читання та аудіювання цілих текстів, уміннями говоріння.

У межах моделі «зверху донизу» пропонується теж певна етапність у навчанні діалогічного мовлення [6, с. 15]. Модель «зверху донизу» релевантна більшою мірою етапу А2, коли студенти здатні продукувати та сприймати цілісні тексти. Проте їхнє мовлення ще не настільки сформоване, щоб працювати з різними джерелами, чого вимагає модель «знизу вгору». З іншого боку, варто зауважити, що для навчання невербальних засобів комунікації, невербальної поведінки корейців слід звертатися до моделі «зверху донизу», коли студенти слухають аудіовідеодіалоги та сприймають й аналізують невербальні сигнали комунікації, а потім імітують їх під час діалогічного мовлення.

Як показує аналіз сучасних досліджень, багато науковців використовують змішані моделі навчання говоріння: 1) активізація мовного матеріалу, формування мовленнєвих умінь (на рівні фрази/репліки, надфразової / діалогічної єдності); 2) робота з текстом-зразком (аналіз композиції, прагматики, мовних особливостей); 3) відтворення тексту-зразка в репродуктивному мовленні; створення окремих частин монологу; 4) продукування власних діалогів/монологів [1, с. 136–137]. Змішана модель цілком виправдана, особливо етапах А2–В2 навчання мови, коли у студентів уже сформовані мовленнєві уміння, однак ще здійснюється активне формування граматичної компетентності та розширення лексики й тезаурусу.

Особливу увагу вчені-методисти приділяють інформаційному компоненту компетентностей в діалогічному та монологічному мовленні, яке складає предмет говоріння та уможливує цей процес взагалі, а також відображає інформацію країнознавчого характеру [5, с. 113]. Інформаційна складова має бути представлена і в системі вправ для формування корейськомовної лінгвосоціокультурної компетентності в говорінні. Інформаційними джерелами у нашому випадку будуть культурно марковані монологи та діалоги, а також інші інформаційні ресурси (в тому числі українськомовні та англomовні).

Отже, зважаючи на проаналізовані етапи формування компетентностей в діалогічному та монологічному мовленні, на зміст лінгвосоціокультурної компетентності в говорінні початкового етапу (A1-A2), на особливості культури спілкування корейців, визначаємо два цикли-етапи у формуванні означеної компетентності – I цикл (підготовчий) та II цикл (початковий комунікативний). Вправи та завдання першого циклу орієнтовані на формування та розвиток лінгвосоціокультурних лексичних навичок, умінь продукувати культурно марковані міні-діалоги та міні-монологи різних функціональних типів мовлення з використанням невербальних засобів спілкування. Метою другого циклу є продовження знайомства з культурою та побутом корейців, формування знання про культуру та побут, особливості культури спілкування мешканців Південної Кореї, формування знання семантично-функціонального діапазону та навичок вживання культурно маркованої лексики на рівні діалогу та монологу.

Отже, пропонуємо формувати у майбутніх філологів корейськомовної лінгвосоціокультурної компетентності в говорінні на початковому етапі навчання за допомогою реалізації системи вправ і завдань, яка складається з двох циклів – підготовчого (рівень A1), який реалізується у шість етапів (за моделлю «знизу вгору»), та початкового комунікативного (рівень A2), який реалізується у чотири етапи (за моделлю «згори донизу»).

Список використаних джерел:

1. Друженко Т. П. Методика диференційованого навчання англійського усного монологічного мовлення майбутніх юристів : дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2018. 268 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

3. Сарновська Н. І. Формування лінгвосоціокультурної компетентності майбутнього фахівця-міжнародника в процесі вивчення іноземної мови. *Young Scientist*. 2016. № 4.1(31.1). С. 91–94.
4. Сем'ян Н. В. Формування у майбутніх філологів англomовної лінгвосоціокультурної компетентності в читанні засобами поетичного твору : дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Київськ. нац. ун.-т. імені Тараса Шевченка. Київ, 2019. 234 с.
5. Тулякова К. Р. Методика навчання англomовного професійно орієнтованого монологічного мовлення майбутніх фахівців у сфері медіації та врегулювання конфліктів : дис. ... канд. пед. н. : 13.00.02 / Київськ. нац. ун.-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2018. 275 с.
6. Щербина М. Б. Методика диференційованого формування англomовної компетентності у діалогічному мовленні майбутніх учителів : дис. ... д. філософ. : 011 / Київськ. нац. лінгвіст. ун.-т. Київ, 2021. 276 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-263-3/36>

Нестерчук О. Г.,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри історії та культури української мови

Волинського національного університету

імені Лесі Українки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ
ТА НАПИСАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ
(ЗА ПРОГРАМОЮ КУРСУ «УКРАЇНЬСЬКА МОВА
У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ»)**

Основними вимогами до підготовки магістрів є підвищення якості освіти, конкурентна спроможність молоді на ринку праці, вдосконалення уже наявних умінь та запровадження нових методів у досягненні цілей. Актуальність таких підходів у якісній підготовці молодих фахівців впроваджено у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021, Концепції організації підготовки магістрів (2010), Положенні Про затвердження Національної рамки кваліфікації (2011).

Науково-дослідну роботу студенти виконують ще на бакалавраті, але саме у магістратурі здобувачі оволодівають цими поглибленими